

Kaupunkiseutujen elinvoima: Teoriasta todellisuuksiin

Olli Voutilainen

TEM

Tampere 16.4.'24

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Elinvoima pelkistetyimmillään*)

**= tonttien kaavoittamista
yrityksille**

Elinvoima voi olla myös

- **Asioiden välisten yhteyksien** näkemistä ja hyödyntämistä suunnittelussa
- **Näkymättömän ja näkyvän kaupungin** yhtä aikaa suunnittelua
- Tietoista **pyrkimistä pelkistetyimmästä *)** näkökulmasta **jalostuneempaan ja monipuolisempaan** näkemykseen elinvoiman kehittämisestä

Väljästä käsitteestä välttämättömäksi apuvälineeksi

Elinvoima on paljolti aineetonta

**Monilla aineellisilla eli fyysisillä keinoilla
voi silti vahvistaa sitä**

**Elinvoima on käsite, jonka pyrkimys on
tuoda yhteen maankäyttö ja kehittäminen**

Lähestymiskulmia elinvoimaan

- **Elinvoiman muodostavat** ihmiset ja heidän toimintansa sekä yritysten toiminta
- Elinvoimaisuutta **kiihdyttää kaupungin tiheys**, joka saa aikaan vuorovaikutusta, kun ihmiset ja yritykset ovat lähellä toisiaan
- Elinvoimainen kaupunkiseutu syntyy kuntien yhteistyöllä, jossa seutu on enemmän kuin osiensa summa
- **Vetovoimaa**, parhaimmillaan lumovoimaa, saavat aikaan kiinnostavat ja elävät **kaupunkikeskustat**
- Elinvoiman kehittämisen lähtökohtia kuitenkin muuttaa **keskustojen toiminnallinen muuntuminen**. Muuttuuko koko kaupungin olemus jossain määrin?

Soveltaen Kaupsu-hanke

*Kun kaupankäynnistä siirrytään
elämyksiin ja nautintoihin*

Kaupunki => "nautinki"?

Raklin Kaupunkikeskustat -kurssilla ideoitua

Esimerkkejä elinvoiman konkretisoitumasta kaupunkitilassa

Ekosysteemien luokittelu tehtyjen haastattelujen pohjalta

Teolliset ja tilaa
vaativat

Toimistointensiiviset
ja keskustahakuiset

Elämys-
talous

Seudulliset ekosysteemit ja elinkeinovyöhykkeet -hanke

Kaupunkivetoiset ja urbaanit kehitysympäristöt

- **Hiedanranta / Tampere**
- **Kankaan alue / Jyväskylä**

Kaupunkien elämyseskittymät (’keitaat’)

- **Vanha urbaani
/Pietarsaaren keskusta**
- **Arena / Tampere !**

Kaupunkiseudun elinvoiman kehittämisen kaikkien mahdollisuuksien ulosmittaamiseksi olisi hyödyllistä ainakin:

- Kehittää työpaikka-alueita ja varata tilaa eri elinkeinoille ekosysteemilähtöisesti
- Suunnitella strategisella otteella korkean osaamisen alueita ja maankäyttöä, sekä innovaatioille otollisia olosuhteita, myös ekosysteemilähtöisesti
- Tukea ekosysteemejä toimivalla, ruuhkista riippumattomalla liikenteellä ja liikkumisella seudun sisällä sekä yhteydet muihin keskuksiin järjestäen
- Tuottaa asuntotarjontaa jonka riittävä määrä, hyvä sijainti ja houkutteleva laatu tukevat osaajien pitämistä seudulla ja vetämistä seudulle

Sekä:

- Vaalia alueen innovaatiomyönteistä ilmapiiriä ja yrityskulttuuria ja siitä syntyvää parhaimmillaan kansainvälistä mainetta
- Myötävaikuttaa paikkoihin epäsuoremmin kiinnittyvien erilaisten kehittäjä- tai harrastajayhteisöjen (vrt. skenet) syntymistä, joista voi kasvaa vetovoiman avaintekijä

Hajaheijastumia tältä päivältä

”Elinvoimaa käänteisessä järjestyksessä”

=> Ei ole aina niin suurta väliä, missä järjestyksessä yhdistellään asioista, kunhan yhdistellään

”Tampereen ratikka on mitä suurimmassa määrin elinvoimahanke”

=> Asukkaan ja/ tai yrityksen työntekijöiden liikuttaminen nopeasti ja mukavasti paikasta toiseen voi jo yksistään olla iso osa elinvoimaa.

”MAL- ja varsinkin L-hankkeissa tarvitaan valtiota”

=> Institutionaalisesta epäselvyydestä /epävirallisuudesta kaupunkipoliittiseen kumppanuuteen

”Ei tuotannollis-taloudellisen näkökulman ylikorostamista”

=> Asukas, kaupunkilainen, ihminen elinvoiman lähtökohtana!

Yhteenvetoa

- **Elinvoima** käsitteenä on omiaan yhdistämään fyysisen ja ei-fyysisen kehittämisen ja painottaa näiden tekijöiden yhtäaikaista kehittämistä, toisistaan tietoisina
- **Erilaiset elinkeinovyöhykkeet ja innovaatioekosysteemit toimivat aina jossain tilassa ja paikassa**
- **Tietopohja ja ymmärrys näistä kohteista osana kaupunkia on selkeä askel elinvoiman konkreettiseksi vahvistamiseksi**
- **Innovaatioekosysteemien ja fyysisen suunnittelun yhteistyössä on vielä hyödyntämätöntä sarkaa, johon satsaamalla kaupungit ja koko Suomi voivat saavuttaa kilpailuetua**

Kiitos